

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/74/2019
Identifikačné číslo spisu:	7716212199
Dátum vydania rozhodnutia:	24.04.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Oľga Trnková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:7716212199.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Slovak Telekom, a.s., so sídlom v Bratislave, Bajkalská 28, IČO: 35 763 469, zastúpenej Advokátskou kanceláriou KC LEGAL, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Zámocká 10, IČO: 50 057 456, v mene a na účet ktorej koná advokátka a konateľka Mgr. Veronika Navrátilová, proti žalovanej H. bývajúcej v K., o 415,61 € s prísl., vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 24 Csp 59/2016, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 7. februára 2018 sp. zn. 11 Co 199/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Michalovce rozsudkom zo 6. februára 2017 č. k. 24 Csp 59/2016-42 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni istinu vo výške 233,12 € spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 233,12 € od 30. marca 2016 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (výrok I.), v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (výrok II.) a žiadnej zo strán nepriznal náhradu trov konania (výrok III.). V súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami zamietol žalobu v časti 182,49 € titulom zmluvnej pokuty z dôvodu, že je ako súčasť spotrebiteľskej zmluvy z uvedených dôvodov neprijateľnou zmluvnou podmienkou. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, 2 CSP.

2. Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalobkyne rozsudkom zo 7. februára 2018 sp. zn. 11 Co 199/2017 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania potvrdil. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Dospel k záveru o nedôvodnosti odvolacích dôvodov. Poukázal na rozhodnutia súdov v obdobných právnych veciach - o neprijateľnosti zmluvnej pokuty, od záverov ktorých nemal dôvod sa odchyliť.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa, prípustnosť ktorého odôvodnila ustanovením § 420 písm. f/ CSP. Navrhla, aby dovolací súd zrušil rozsudok krajského súdu, súdu prvej inštancie a vec vrátil na ďalšie konanie súdu prvej inštancie. Namietala, že nesprávnym procesným

postupom jej súdy znemožnili uplatňovať jej procesné práva, že zmluvnú podmienku posudzovali len vo všeobecnosti bez prihliadnutia na individuálny skutkový stav a v rozpore s § 53 ods. 1, 2 CSP, že odôvodnenie rozsudkov súdov nie je dostatočné pre ustálenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky a že odvolací súd sa dostatočne nevysporiadal s odvolacími námietkami, ktoré námietky následne podrobne rozviedla. Nesprávny procesný postup videla v tom, že súdy rozhodovali vo veci bez nariadenia pojednávania a ex offo rozhodli o neplatnosti zmluvnej podmienky z dôvodu jej neprijateľnosti bez toho, aby nariadili pojednávanie alebo ho aspoň písomne vyzvali k možnosti posudzovania uplatnenej zmluvnej podmienky ako neprijateľnej, ktorý postup je v rozpore s jej právom na spravodlivý súdny proces.

4. Žalovaná sa k dovolaniu písomne nevyjadрила.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania.

10. V civilnom sporovom poriadku sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne: v ustanoveniach § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426 sú upravené osoby, ktoré sú oprávnené podať dovolanie.

11. Dovolací súd zistil, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) oprávnená osoba (§ 429 ods. 2 písm. a/ CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolaním žalobkyňa napáda rozsudok odvolacieho súdu, ktorým potvrdil ako vecne správny rozsudok súdu prvej inštancie, teda ide o rozhodnutie vo veci samej.

12. Dovolací súd aj posudzoval prípustnosť dovolania vyvudzovanú dovolateľkou z § 420 písm. f/ CSP.

13. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu

hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

14. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a máriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj judikát R 129/1999 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

15. V súvislosti s námietkou žalobkyne o nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu je potrebné poukázať na to, že na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“

16. Uvedené stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd dodáva, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

17. V prejednávanej veci odvolací súd v odôvodnení svojho (dovoláním napadnutého) rozsudku rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne v zmysle § 387 ods. 1 CSP a podrobne sa vysporiadal s podstatnými námietkami žalobkyne. Dospel k záveru, že v prejednávanom prípade odvolacie dôvody uplatnené žalobkyňou nie sú dôvodné. Rozhodnutiami okresných súdov alebo iných krajských súdov v tejto veci odvolací súd nie je viazaný. Stotožnil sa so súdom prvej inštancie, že sankcia spočívajúca v degresívnej zmluvnej pokute vždy musí zodpovedať nielen času a rozsahu porušenej povinnosti, ale aj charakteru porušenia povinnosti a závažnosti porušenej povinnosti a zároveň sa odvíjať aj od skutočnej a reálnej ujmy, ktorá porušením povinnosti vznikne. Sankcia dohodnutá počas celej platnosti zmluvy a jej hrozba nesmie byť v žiadnom jej štádiu zjavne neprimeraná a prípadným nárokom na sankciu nemôže vzniknúť bezdôvodné obohatenie. V celom rozsahu sa stotožnil so správnymi skutkovými zisteniami i právnym posúdením a napokon aj s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, na ktoré v celom rozsahu poukázal (§ 387 ods. 2 CSP).

18. Pokiaľ dovolateľka tvrdila, že súdy nedostatočne zistili skutkový stav veci a došlo k nesprávnemu vyhodnoteniu dôkazov, najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) dospel k záveru, že uvedené nebolo dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení strán sporu (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Podľa právneho názoru odvolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. nedostatočné zistenie skutkového stavu, alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu a tiež nesprávne právne posúdenie veci.

19. Pokiaľ dovolaiteľka vyvodzuje vadu § 420 písm. f/ CSP z toho, že odvolací súd nenariadil pojednávania tak treba uviesť, že v danom prípade nebolo potrebné zopakovať dokazovanie a ani dôležitý verejný záujem nevyžadoval nariadenie odvolacieho pojednávania, Preto nenariadením pojednávania na krajskom súde nedošlo k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces.

20. Vzhľadom na to, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 420 písm. e/ a f/ CSP prípustné, najvyššiemu súdu neostávalo iné, ako ho podľa § 477 písm. c/ CSP odmietnuť.

21. Úspešnej žalovanej súd nepriznal náhradu trov dovolacieho konania voči žalobkyni, lebo jej žiadne trovy tohto konania nevznikli.

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.